

Handläggare
Therese Thorell
Telefon: 08-508 25 026

Till
Socialnämnden

Remissvar på skrivelse Fördubbling av antalet platser på Vinternatt

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som remissvar på skrivelse om fördubbling av antalet platser på Vinternatt.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat skrivelse från Stefan Nilsson (MP) till socialnämnden för besvarande. I skrivelsen föreslås att antalet platser i Vinternatt ska fördubblas samt att staden ska utreda möjlighet till tak över huvudet garanti som omfattar alla.

Socialförvaltningen konstaterar att stadens ansvar för EU-medborgare är begränsat men att ansvar ändå tagits på olika sätt, exempelvis genom Vinternatt. Antalet platser på Vinternatt har under 2014 utökats till 64 platser. Utökningen ledde till en minskning av antalet personer som inte fick plats. För EU-medborgare som saknar uppehållsrätt sträcker sig stadens lagstadgade ansvar till att avvärja akut nöd. Prövningar av det akuta behovet sker kontinuerligt, och bistånd ges till personer som saknar möjligheter att tillgodose sina behov på andra sätt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en skrivelse till socialnämnden för besvarande. I skrivelsen föreslår Stefan Nilsson (MP) en fördubbling av antalet platser i Vinternatt och att möjligheterna för en tak över huvudet-garanti som omfattar alla bör utredas.

Ärendet

Enligt skrivelsen är antalet platser som erbjuds i projekt Vinternatt för lågt i förhållande till det verkliga behovet och bör fördubblas med hjälp av anslag på 2-3 Mnr. I skrivelsen framgår även att Stockholms stad bör utreda möjligheterna till en tak över huvudet-garanti som gäller alla på samma villkor som idag gäller för invånare i Stockholm stad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

EU:s fria rörlighetsdirektiv ökar generellt möjligheterna för människor att själva kunna ta ansvar för att förbättra sin försörjning, boendeformer eller utbildningsnivå. EU-ländernas olika sociala grundförutsättningar har dock gjort denna fråga komplex. Förutsättningarna för att hantera frågan styrs gemensamt av EU-lagstiftning och gällande svensk lagstiftning. Stockholms stad har bjudit in närliggande kommuner i syfte att utveckla samverkan i frågan.

Grundregeln i rörlighetsdirektivet är att EU-medborgare har uppehållsrätt i Sverige i upp till tre månader. En förutsättning för uppehållsrätten är dock att personen själv tar ansvar för nödvändig ekonomisk och praktisk planering inför vistelse i ett annat land och inte är en belastning för landets sociala biståndssystem. Fortsatt uppehållsrätt finns även efter tre månader om personen har ett arbete eller är aktivt arbetssökande med en realistisk chans att få ett arbete. En person som är tredjelandsmedborgare har uppehållsrätt i tre månader men måste därefter ansöka om uppehållstillstånd för att fortsatt få vistas i Sverige.

Om en EU-medborgare inte har uppehållsrätt är vistelsekommunens ansvar att avvärja akut nöd. Bistånd kan då ges i form av enstaka bidrag till mat, logi eller hemresa utifrån gällande riktlinjer.

Trots det begränsade ansvaret har Stockholms stad på olika sätt tagit ett utökad ansvar för EU-medborgare som vistas i Stockholm, bl.a.

genom Vinternatt, men även genom stöd till olika dagverksamheter och ökad satsning på stadens egna uppsökande verksamhet.

Projekt Vinternatt är ett samarbete mellan Stockholms stad, Frälsningsarmén, Stockholms stadsmission och Filadelfiakyrkan som under perioden 2013-11-01 tom 2014-04-30 erbjuder EU-medborgare och tredjelandsmedborgare akut nattvila. Under vintern 2013/14 drivs verksamheten i tre olika lokaler och sedan 2014-01-15 finns det totalt 64 platser, vilken är en ökning med 20 platser jämfört med föregående år. För att bekosta detta utgår projektbidrag till de tre olika organisationerna som ingår i samarbetet. Under de sex månader som projektet pågår utgår 3 910 000 kr i bidrag. Därutöver bekostar Stockholms stad lokalkostnader för en av verksamheterna.

Vinternatt är tänkt att vara en kortvarig akut lösning för dem som inte själva har ordnat boende innan inresa i Sverige. Vinternatt erbjuds i avvaktan på att personen har hunnit ordna med eget boende eller kunnat planera för återvändande till sitt hemland om egna lösningar inte är möjliga. Vinternatt är inte tänkt som ett långsiktigt boende. Personer som uppmärksammas bo långa tider på Vinternatt erbjuds rådgivande samtal med socialsekreterare på Medborgarkontoret för hemlösa för att få stöd i att planera för sin situation. Under vintern 2013/14 har intresset för detta varit lågt hos de boende på Vinternatt. I dagsläget använder 75 % av besökarna Vinternatt som en akut lösning och sover där i maximalt 15 nätter. Övriga 25 % av besökarna sover på Vinternatt under längre perioder och det finns exempel på individer som har sovit mer än 100 dagar på Vinternatt.

Antalet platser inom Vinternatt har kontinuerligt utökats och en fortsatt utökning kommer att övervägas även fortsättningsvis om bedömning görs att det är en adekvat insats för målgruppen. Utökningen av platser som genomfördes i mitten av januari 2014 innebar att antalet personer som inte fick en plats på Vinternatt minskade.

I händelse av kalla nätter finns dessutom ett samförstånd med organisationerna som driver Vinternatt att låta personer komma in i lokalerna för vila och värme även om det inte finns sängplatser. Som beskrivet ovan är det också alltid möjligt att ansöka om akut bistånd från socialjouren

Stockholms stad införde 1999 tak över huvudet-garanti för personer som har sin hemvist i Stockholm. Denna garanti är inget som krävs

för att kunna leva upp till kommuners ansvar enligt Socialtjänstlagen, utan innebär att Stockholms stad tar ett större ansvar för sina invånare än vad lagen kräver. Tak över huvudetgaranti för alla är heller inte behövligt för att Stockholms stad ska kunna leva upp till det lagstadgade ansvar som finns avseende EU-medborgare, eller andra personer som vistas i Stockholm, dvs att avhjälpa akut nöd om sådan uppstår.

Bilagor

1. Skrivelse Fördubbling av antalet platser på Vinternatt